

Tobak

Danmark står med en alvorlig sundhedsudfordring. Hver dag begynder 40 børn og unge at ryge. Og andelen af unge rygere mellem 16 og 24 år er desværre stigende igen. Tobaksrygning er direkte årsag til 14.000 dødsfald i Danmark årligt. Tobak er et lovligt produkt, men i modsætning til alkohol og slik, er tobaksrygning farligt fra første cigaret og er også stærkt afhængighedsskabende.

Som ansvarlig virksomhed forholder Coop sig også til denne problemstilling og derfor var en indsats overfor tobaksrygning også en del af Coop Sundhedsstrategi, som vi lancerede i 2017.

Coop ønsker ikke at blande sig i om voksne mennesker ønsker at ryge. Tobak er et lovligt produkt. Men vi mener ikke, at børn og unge bør fristes til at ryge, og derfor bakker vi op om regeringens mål om at vi bør have en røgfri generation fra 2030. 9 ud af 10 danskere bakker op om at børn og unge ikke skal begynde at ryge og dermed om en røgfri generation i 2030.

Hvad gør Coop?

I Coop ønsker vi at bidrage til at vi får en Røgfri generation i 2030. Derfor har vi som den første dagligvarehandel meldt os ind i Røgfri Fremtid, som arbejder for at ingen børn og unge begynder at ryge.

Ingen salg til unge under 18 – og bedre kontrol

Vi har opdateret vores uddannelse af medarbejdere, så vi lægger ekstra fokus på reglerne om at overholde aldersgrænser og spørge om ID. Samtidig har vi iværksat vores eget kontrolsystem med "mystery-shoppers". Det er et korps af unge under 18, som forsøger at købe tobak i vores butikker. Vi har gennemført over 1000 butikstjek, og kan se at indsatsen virker. Medarbejderne i butikkerne bliver dygtigere til at få spurgt om ID.

Frivilligt udstillingsforbud

Erfaringerne fra Danmark og udlandet viser, at tobakssalget til unge falder de steder, hvor tobakken gemmes væk. I Coop har vi allerede indført udstillingsforbud i Irma og inden 1. juli 2019 vil alle Coops butikker, inklusive vores butikker i Tyskland, have tobakken gemt væk. Med 1.100 butikker er det det største frivillige initiativ til omstilling i dagligvarehandlen. Vi sælger fortsat tobak, dels fordi det er et lovligt produkt, og dels fordi vi ikke ønsker at blande os i, om voksne forbrugere ønsker at ryge.

Mere lovgivning

Dagligvarehandlen er frivilligt begyndt at gemme tobak væk. Men børn og unge er fortsat eksponeret for tobak på tankstationer og kiosker. Selvom hele dagligvarehandelen valgte at skjule tobakken, ville det kun påvirke 40% af de mere end 7000 salgssteder i Danmark. Vi kan desuden se, at salget ikke samlet falder, når tobakken gemmes væk, men i stedet flytter til andre nærliggende butikker. Derfor har vi siden 2017 arbejdet for et generelt udstillingsforbud hos alle erhvervsdrivende. Det vil sende et tydeligt signal til børn og unge om, at tobak ikke er et almindeligt produkt. Og det vil sikre ens konkurrencevilkår på markedet.

Derfor har vi fremsat et *borgerforslag*, som vil pålægge Folketinget at drøfte problemstillingen. Der skal indsamles 50.000 underskrifter, før vi er sikre på, at Folketinget tager det op.

Det kan du selv gøre

- Skriv under på Coops borgerforslag på <https://www.borgerforslag.dk/se-og-stoet-forslag/?Id=FT-01959> og vær med til at skabe en Røgfri fremtid.
- Del Coops opslag om borgerforslaget på sociale medier (f.eks. Facebook)
- Tal i jeres bestyrelse om vigtigheden at overholde aldersgrænser ved salg af tobak og øvrige aldersbetingede varer.
- Tal evt. med butikken om, hvilke retningslinjer, I ønsker i jeres butik vedr. rygning.

Spørgsmål, vi ofte får stillet:

Hvorfor fjerner Coop ikke bare tobak helt fra butikkerne?

Vi vil gøre, hvad vi kan, for ikke at friste børn og unge til at begynde at ryge, derfor gemmer vi tobakken væk. De mange voksne kunder, der allerede ryger, skal have lov til dét, og derfor sælger vi stadig tobak. Hvis vi helt ophørte med at sælge tobak, ville vi dels sætte mange rygere – ikke mindst i mindre byer, hvor vi driver den eneste butik – i en vanskelig situation. Og dels ville vi formentlig gå glip af den øvrige omsætning, som kunder, der ryger, lægger i vores butikker. Det vil betyde, at vi ville skulle lukke skønsmæssigt 100-150 butikker, mens omsætningen ville øges hos vores konkurrenter. Derfor mener vi, der skal fælles retningslinjer til, så alle udsalgssteder trækker i samme retning. Men det kan kun sikres politisk.

Hvorfor blander Coop sig i om folk ryger?

Coop ønsker ikke at blande sig i om folk ryger. Tobak er et lovligt produkt, og selvom vi dækker tobakken til, vil butikkerne stadig sælge tobak. Man skal blot spørge efter den. Men vi mener ikke, at børn og unge bør fristes til at ryge, og derfor bakker vi op om regeringens mål om at vi bør have en røgfri generation fra 2030, blandt andet ved at skjule tobakken i butikkerne, og indføre røgfri arbejdsplads og hjælpe ansatte til at kvitte tobakken.

Hvornår skjules alle de andre usunde ting i Coops butikker, som f.eks. slik, chips og sodavand?

Vi har ingen aktuelle planer om at skjule andre varer i butikken. Langt de fleste usunde varer kan man godt spise en lille mængde af, uden at tage skade. Sådan forholder det sig ikke med tobak, hvor selv den første smøg er farlig. Der findes ikke et uskadeligt tobaksforbrug.

Hvorfor dækkes alkohol ikke til i Coops butikker?

Vi synes, der er forskel på alkohol og tobak. Tobak er stærkt vanedannende og er et stort folkesundhedsproblem i Danmark i dag. Og i denne indsats har vi valgt at sætte fokus på tobak. Et stort forbrug af alkohol er også sundhedsskadeligt, mens et lavt forbrug ikke på samme måde som tobak, er skadeligt. Nikotin er et af det mest vanedannende stoffer overhovedet, og ved rygning er der også risiko for at udsætte andre (fx børn) for passiv rygning.

Danmark har desuden skrevet under på, at vi vil undgå, at børn og unge begynder at ryge. Men desværre ser vi, at antallet af unge rygere stiger. Samtidig falder forbruget af alkohol blandt unge faktisk. Kilde: Statens Institut for Folkesundhed.

Du kan læse mere om Coops arbejde med tobak her:
<https://gemtobakken.nu/>